

dil v srce, onega kateri je še vedno mojemu sreću najdražji.

Nekaj posebnega se mi je dogodilo, kar hočem tu zamolčati, dobro vede, da je v mojem dnevniku bolje narisan. Čitajte, zveš kaj se je godilo oni trenotek v mojej duši. Sodi me kakor hočeš! Ako me ne sodiš prestrogo, spoznaš lahko, da Dragica ni baš srečna, vendar znam prikrivati vse to. Zadovoljnost, sreča in ljubezen sije mi menda z obraza, ko slonim z glavo v naročji svojega moža, katerega imam rada, dasi ne morem pozabiti njega Radovana.

Dovolj naj ti bode za danes. Vsaj še ne vem, kako mi je bilo mogoče zabeložiti toliko, med tem, ko ne daleč od mene sedi Stanko, čitaje časnike. Gotovo meni, da tebi svoji prijateljici, opisujem vso srečo, katero uživam na njega strani.

Z njegovimi pokloni prejmi najsrčnejše pozdrave in poljube svoje

Dragice.

O ženski osvoboji in družinski sreči.

Prava svoboda je zavest dobro spolnjenih dolžnostij in pridobitev k temu potrebnih zmožnostij.

Če govorimo o ženski emancipaciji — ženski osvoboji — imamo v mislih socialno stanje sedanjega ženstva — osobito stanje samostojnega, za kruh se borečega ženstva.

Kakor pri drugih, naobraženejših narodih vzbudilo se je i v nas Slovencih vprašanje o socialnem stanju ženstva.

„Narodno življenje nima trdne podlage brez narodnega ženstva“ pise naš Stritar.

Zgodovina pa nam kaže, da je po socialnem stanju ženstva, soditi narod po njegovem napredku, njegovi omiki, kajti znana resnica je, da narodi, ki ne priznavajo ženski pristojne veljave, životarijo v temi, surovosti in izprijeni omiki.

Kakoršno ženstvo, takšno družbinsko življenje naroda. Pomanjkanje enakorodnega, naobraženega ženstva, pogrešek družbinskega življenja je izpodkopalo klasično helenstvo, kajti čimbolj se je ojačilo moštvo in povzdignilo v vzorne junake, tolikanj se je skrbelo za omiko ženstva in tragična posledica je bilo podivjanje moštva — propad naroda.

In pri nas v Slovencih? Dovzeten narod kakor je more pogrešati naobraženega ženstva. A vendar skrbi se v nas mnogo, mnogo premalo za izobraženje ženskega spola. Tudi v nas se bode kmalu prikazal globok prepad med žensko in moško naobrazbo in posledica bode . . . ?

Uže sedaj je mnogo opazovati v naših družbah. Mož ne govori z žensko pametnega pogovora. Ali se ji laska — ali pa se čisto odteguje nje družbi. Redkokje opazuješ, da bi mož govoril svoji ženi o svojem delo-

vanji . . . „Saj mu žena ni enakorodna po mislih, saj ni sposobna ga umevati!“ In ako se srečata z žensko, ki je užila nekoliko višjo naobrazbo — brrr, to je pa emancipirana ženska, ta se pa ne bode slepo klanjala mojim nazorom, moji učenosti — — — Emancipirana je pri nas vsaka, kolikortoliko naobražena ženska, in z imenom emancipacija zanesli so se i v nas nazori o ženskah s pretiranimi, blaznimi zahtevami — nazori o emancipiranih ženskah zlega pomena.

To napačno naziranje je nastalo iz dveh vzrokov: 1) ker večina ljudij, ki se čutijo poklicane, da sodijo o vsem, kar umó in ne umó, volijo v to svrhu napačna stališča, stališča, katera jim nikakor ne odpirajo jasnega razgleda na stvar; 2) je vzrok, vseobča človeška slabost: pretiravost. Vse se nam kaže skozi to povečšalno steklo — tudi ženska emancipacija.

Izvirni pomen besede — emancipacija — osvobojenje samega sebe (slov. izraz je dokaj milejši) kaže na nekdanjo postavno osvobojo dece od varuštvá starišev. Ženska osvoboja pomeni nje osvobojo od postavnega varuštvá možá.

Uzrok temu slednjemu je dejstvo, da žene v zakonu le prečestokrat prehudo trpé ob krivičnosti in nezasluzeni trpkosti moževi, pred katerimi ne da bi jo branila postava (skoro, da jih še provzročá) in vsled katerih trpi sreča zakonska.

Drugi vzrok so težkoče, ovire, ki se stavljajo samostojnim, za kruh se borečim ženskam v njih poklicu.

Kar se tiče prvega vzroka, izreči moramo — v opravičenje ali v obsodbo? — resnico, da k nesrečnemu zakonu treba vedno *dveh* popačenih značajev. Pri takih žalostnih družbinskih razmerah ne iščimo uzroka drugod, nego pri posameznikih, kateri v odločilnem trenotju niso spoznali in uvaževali važnosti koraka — resnobe življenja.

Samostojna ženska nima opore, nego svojo misel, svoj razum, svojo razsodnost. Slobodno mora misliti, razumevati, razsoditi pota, po katerih ji je hoditi. — Kakšne napore telesnih moči, kakšne dušne boje jo to stane, vé ona sama.

Brezvestnost hujškačev, ki so omejali medsebojno zaupnost mej ženstvom in moštvom, so krivi napačnih nazorov o ženski osvoboji. Drugače pa: katera ženska — bi uničevala ugled svojega soproga, brata sorodnika, prijatelja, znanca, rojaka — v očéh dece, domačinov, sorodnikov, ptujcev, sovražnikov?

Vsaka ženska dobro vé, da prava družbinska — zemeljska — sreča obstoji le v medsebojnem spoštovanju, v spoštovanju brez laskanja in preziranja, v spoštovanju, katero se izraža v zvestobi, vestnem spolnjevanju dolžnostij in — v zaupanju. Mož, ki hoče biti čistan, ne bode storil koraka, ki bi utegnil omajati zaupanje njegove žene, dočim ga bode nje zaupanje vodilo, krepilo in tešilo tudi v slučajih, ako ni dosegel stavljenih si smotrov. Dvignilo ga bode iz prepada, kamor ga je dovedla sovražnikova roka.

Kjer se govori o znamenitem možu — omenja se matere, katera ga je vzgojila — soproge, ki mu je bila

tovarišica na poti življenja; — kjer propada mož, tam je prvo vprašanje: kakšna je njegova žena? —

Sreča, katera pospešuje napredek v človeštvu — izvira jedino le iz rodbinske sreče — iz mejsebojnega spoštovanja in ljubezni njenih članov. Ta ljubezen procvita le tam, kjer je mati — gospodinja — kós svoji nalogi. Ta ljubezen ima svoj izvor v besedah: mati, hči, sestra . . .

Kdor toraj hoče pripomoči k tej sreči, dela naj po možnosti v prospéh rodbinske sreče; dela naj na to, da se osvobodí žena, osvobodí v pravem pomenu besede: osvobodí po izomiki!

Po tej osvoboji — emancipaciji — teži slovensko ženstvo!

Bog z nami — in z Vami, ki ste nam prijatelji!

Slovenka.

Pomagajmo družbi sv. Cirila in Metoda.

Spisal L. Svetec.

Res posebne vrednosti mora biti naš slovenski narod. Vsi naši sosjedje okoli in okoli, posebno pa Nemci in Lahi bi si ga radi prilastili in srde se in črte nas samo za to, ker se držimo svoje narodnosti in se ji ne damo odtujiti. Še tako se ti naši ljubeznjivi sosjedje spozabljaajo v svoji narodni pohlepnosti, da oni, ki visoko časte svoje rodoljube in zaničujejo tiste, ki so nemarni za svojo narodnost, z največjim sovražtvom napadajo vsakega našega narodnjaka; odlikujejo pa in do nebes povzdigujejo naše narodne odpadnike.

In kako iznajdljivi so ti naši narodni nasprotniki v pomočkih, da bi dosegli svoj namen in kolikor mogoče mnogo naših ljudi ujeli v svoje narodne mreže. Znano je, da so dosedanje naše vlade bile nam Slovencem kolikor mogoče malo prijazne, a podpirale so povsod, kar se je dalo, naše nasprotnike. Vendar tem pohlepnežem vladna podpora še ni zadostovala. Osnovali so si svoj „Schulverein“ in svojo „Legio nazionale“, ki napravljata med nami Slovenci zasebne nemške in laške otroške vrtove in šole, sicer s pretvezo, da skrbita za nemške in laške otroke, kar je pa smešno, zakaj za te je že brez tega, kar najbolje preskrbljeno, temveč kar je iz dejanja očitno, le s tem namenom, da lovita va-nje slovenske otroke in jih potajčujeta.

Ali moremo mi Slovenci to počenjanje naših narodnih nasprotnikov mirno gledati? Nikakor ne! Saj nam uprav oni sami kažejo, kolike važnosti je narodnost. kako je treba zanjo poganjati se in žrtvovati. Ako imajo Nemci in Lahi svoj „Schulverein“ in „Legio“, imamo mi družbo sv. Cirila in Metoda. Ako nemške in laške gospe in gospodičine z veseljem in ognjevitostjo delajo za svoji omenjeni družbi, ki sta nepotrebni, ki delata le krivico; koliko raji in s koliko svetejšim ognjem bomo me Slo-

venke skrbele za našo družbo, ki nikomur ne dela krivice, ki brani le svoje in varuje kolikor more slovensko dečo grdega narodnega odpadništva.

Ako naši nasprotniki kažejo na veliko število svojega naroda in se bahajo s svojo kulturo, nas to ne bo motilo; tudi Slovenstvo povsod napreduje in Slovan povsod brate ima. Če oni delajo za germansko in italijansko prihodnost, hočemo me delati in živeti za prihodnost Slovansko!

Čuvajte se opekline!

Spisal F. Göstl.

Pri velikem številu vsled opeklin ponesrečenih, katere sem imel priliko opazovati v dunajski obč. bolnici — saj ga ni tedna v letu, v katerem ne bi došlo po več slučajev nevarnih in po največ smrtnih opeklin, — uveril sem se, da pripada njih ogromna večina ženskemu spolu, (a takoj za temi je največ otrok), — ter da je v največ slučajih bila nesreča pouzročena vsled nepaznosti ali malomarnosti. Ker imajo ženske največ opravila z ognjem v gospodinjstvu, in ker se njih krila mnogo lažje unamejo nego možka obleka, razjasnjeno nam je njih pretežno število pri ponesrečenih; a nebrižnost za otroke in to, da si oni ne vedo pomagati v sili, pojašnjuje nam zopet relativno veliko število ponesrečb pri otrocih.

Opekline pouzročajo neznosne bolečine; one včasih zapuste trajne poškodbe ali kazenja, one pa tudi, zlasti ako so bile močne in razširjene, pouzročijo smrt ponesrečenčevu. Tem žalostneje je to, ako zadeva krivda ponesrečenca samega ali njegovo oblizje, ter ako si morajo dotičniki priznati to v svoji vesti.

Ne upoštevajoč onih slučajev, kjer opekline nastanejo po neizgledih, katere preprečiti ni v naši moči, opozoriti hočem le na najnavadnejše slučaje v katerih se greši z malomarnostjo in nepaznostjo. Tu ne velja izgovor, da se sto in stokrat to dogaja brez vseh zlih nasledkov. Nikdar ne pazimo preveč, in primeri se lahko, da se tudi samo jednokratna nepaznost grozno maščuje.

V gospodinjstvu primeri se lahko, da vsled nepaznosti pri kurjavi pade goreče oglje ali les iz ognjišča ali peči na krilo in se to uname. Zato je treba vedno pozornosti pri zalaganju netila v uže goreče ognjišče ali peč. Mnogokrat ulijejo deklet na mokrotna drva, ki se vsled tega nerada užgo, petrolej, da bi bolje vsplamtela. To je zelo nevarno, ker se lahko uname in eksplodira; zato ne bi se smelo to nikdar dogajati. Iz istega uzroka ne sme se priliti petrolej pojemajoči svetilki, predno se ta ne ugasne; in pri ugaševanju svetilk ne sme se luč izpihavati, temveč naj se stenj (doht) odvijje. — Večkrat primeri se opekline, ako se svetilka prevrne in petrolej razlije po obleki in uname. Svetilka naj se torej nikdar ne postavlja na parobek mize ali druge neprimerne kraje. Zlasti je treba paziti pri otrocih, ki se naj nikdar ne puščajo sami v sobi, kjer gori na mizi svetilka. Tudi